

MERKKIPÄIVIÄ

Tamara ja Heikki Porokoski

70 vuotta täytti Tamara Porokoski 23. 2. 77 Helsingissä.

95 vuotta täytti Grigori Huhtanen 29. 1. 77 Juussa. Hän on kotoisin Suojärveltä.

92 vuotta täytti Ksenia Tervamaa o.s. Ingatjeff 12. 76 Nurmeksessa. Hän on kotoisin Vienan Kontokis-

92 vuotta täytti Anna Sauhke o.s. Jetsonen Vesannolla 2. 77. Hän on kotoisin Salmista.

88 vuotta täytti Jeudokia Lehtoranta o.s. Pesonen 2. 77 Iisalmessa. Hän on kotoisin Impilahdelta.

84 vuotta täytti Nasti Jantunen o.s. Sinda Rovaniella 3. 1. 77. Hän on kotoisin Suistamolta.

75 vuotta täytti Taina Vornanen 11. 1. 77 Leppävirralla. Hän on kotoisin Korpiselältä.

65 vuotta täytti Hemmo Kuusiniemi 28. 12. 76 Rovaniemellä. Hän on kotoisin Kiestingistä, Vienasta.

RUOTSISSA:

70 vuotta täyttää Aleksis Maksinen 23. 3. 77 Boråsin kaupungissa. Hän on syntynyt Vienassa, Tunkuan pitäjän väittämäjärvellä. Hän on ollut perustamassa Ruotsin suolaista ortodoksista seurakuntaa, toiminut Boråsissa kirkon isännöitsijänä, alusta alkaen osallistunut karjalaisten toimintaan ja ollut pitkän ajan kyykän vetäjänä sekä jääkiekkopelaajana. Hänelle on myönnetty Karjalan Sivistysseuran ansiomerkki n:o 33. Aleksin osoite: Bodagatan 25, 50247 Årås, Ruotsi.

60 vuotta täytti Risto Peiponen 29. 2. 77 Eskilsåsaassa.

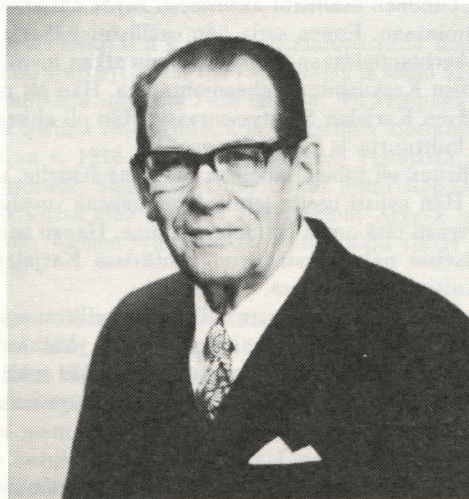
60 vuotta täyttää Laina Salo 23. 5. 77 Hoforsissa.

60 vuotta täytti 6. 1. 77 Paavo Pitkämäki. Hän on syntynyt Tunkuan pitäjän Lusmavaaran kylässä Vienassa.

60 vuotta täyttää Emil Sillanpää 23. 3. 77 Boråsis-
Hän on kotoisin Vuokkiniemen Sillanpäästä. Osallistuu aktiivisesti karjalaisten toimintoihin muun veljessarjan mukana uudella kotipaikkakunnalla.

Tuonilmaisiiin ovat siirtyneet:

Vilho Timonen

Kansakoulunopettaja Vilho Timonen kuoli 20. 1. 77 ja haudattiin Keravan kalmismaahan 5. 2. 77 runsaan sukulais- ja ystäväänjoukon saattamana.

Poissa on humaani, rohkea ja kuolemaansa asti Karjalalle uskollinen valistaja. Hän syntyi Uhtualla 28. 3. 1904 ja sai alkuopetusta tsaarinajan venäläistämiskoulussa, mutta maailmansodan mainingeissa, jotka eivät jättäneet rauhaan Vienaa eikä Aunusta, hän ehti saada ja omaksua kansallisen karjalaisen ajatustavan, josta ei tinkinyt. Hänen nuori vakaumuksensa karaistui Itä-Karjalan viimeisessä kansannousussa 1921—1922. Heimopakolaisena hän saapui Suomeen. Hän halusi tulla Karjalan valistajaksi. Hän valmistui kansakoulunopettajaksi v. 1928 ja täydensi opintojaan useilla yliopistollisilla ja ammatillisilla kursseilla.

Työkentäkseen Vilho Timonen valitsi kotiseudulle lähimmän Suomen Karjalan osan, nyt NL:lle luovutetun Raja-Karjalan. Hän toimi siellä opettajana talvisotaan asti, Suojärvellä 1928—31, Harlussa 1931—39. Täällä hän aktiivisesti osallistui vapaan kansansivistystyön johtamiseen, laulukoro- ja opintokerhotoimintaan. Lisäksi hän hoiti useita luottamustehtäviä. Hän oli Harlun seurakunnan kirkkohalintokunnan puheenjohtajana, kirkkoneuvoston jäsenenä ja kunnan kouluvaliokunnan puheenjohtajana 1934—39. Tuolloin hän otti osaa myös vapaaehtoisen maanpuolustus-työhön.

Talvisodassa hän taisteli rintamajoukoissa Karjalan Kanaksella ja sen loppupuolella hänet komennettiin aunukse-laissyntyisen sissipäällikön majuri Pauli Marttinan käyttöön Pohjois-Suomen rintamalle.

Jatkosodan aikana hänet nimitettiin Itä-Karjalan koulutoimiston päälliköksi, unelmatehtävä karjalaiselle opettajalle. Koulutettavia oli noin 10.000 oman heimon lasta ja apunaan parhaimmillaan 330 opettajaa, joista melkoinen osa oli karjalaisia tai karjalaisystävällisiä suomalaisia.

Rauhan tultua hän asettui Lauritsalaan, jossa toimi opettajana Kaukaan kansakoulussa aina vuoteen 1967, ollen myös koulun johtajana vuodet 1955—67. Lauritsalassa hän toimi jatkosodan jälkeisinä vuosina väestönsuojelulautakunnan jäsenenä ja väestönsuojelupäällikkönä. Kansakoululautakunnan sihteerinä ja opettajajäsenenä hän oli 1945—51. Lappeen seurakunnan kirkkovaltuuston jäsenenä opettaja Timonen oli 1948—54, Lauritsalan kirkkovaltuuston jäsenenä 1953—54.

Vilho Timonen osallistui aktiivisesti myös karjalaisjärjestöjen toimintaan. Ennen sotia hän osallistui itäkarjalaisten Karjala-kerhotoimintaan ja toimi jonkun aikaa myös Karjala Kerhojen Keskusliiton puheenjohtajana. Hän oli pitkäaikainen jäsen Karjalan Sivistysseurassa. Hän oli ahkera karjalaisen kulttuurin ja perinteen vaalija.

Kirjallisuus oli toinen läheinen maailma hänelle, samoin kynäily. Hän avusti useita lehtiä ja viimeisinä vuosina erittäin ahkerasti tätä omaa heimolehteämme. Hänen sujuvia ja avarakatseisia näkemyksiään on nähtävissä Karjalan Heimon lukuisissa numeroissa.

Sodanaikaisesta toiminnasta Vilho Timoselle on myönnetty VR 3 ja VR 4, molemmat miekkojen kera, yhteiskunnallisesta työstä Leijonan Ritarikunnan ritarimerkki sekä työstä karjalaisen kulttuurin hyväksi Karjalan Sivistysseuran ansiomerkki.

Sotilasarvoltaan Vilho Timonen oli kapteeni.

Viimeisen kerran näimme Vilhon seuramme 70-vuotiskokouksessa 9. 10. ja heimojuhlassa 10. 10. 1976.

Monien heimoveljiensä tavoin Vilho Timonen joutui siirtämään Suomen puolelle, kävi täällä Oriveden kansanopiston ja Jyväskylän seminaarin, josta valmistui kansakoulunopettajaksi v. 1928.

Siihen aikaan toimi Jyväskylässä seminaarin Karjala-seura, joka jyskyjen keskuudessa muodosti kiinteän veljespiirin. Seuran jäseniä elähdytti erikoisesti kansallisuus- ja heimoaate. Äskettäin saavutettu maamme itsenäisyys valoi nuoriin opiskelijoihin toivoa ja rohkeutta. Nuoriso unelmoi suuresta Suomesta. Silloin ajateltiin, että kaikki Väinölän lapset ovat samaa perhettä ja kuuluvat yhteen. Siksi toimittiin näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Pidetttiin kokouksia, juhlia, keskustelutilaisuuksia, oli myös kirjallisia harrastuksia. Vilho Tuominen oli näissä puuhissa innokkaasti mukana. Hän oli seminaarin Karjala-seuran puheenjohtajana lukuvuoden 1927—28.

Valmistuttuaan opettajaksi Timonen pyrki työhön Karjalan maille. Hän toimi useat vuodet opetustyössä rajan läheisyydessä, Laatokan tuntumassa. Jatkosodan aikana kapteeni Timonen toimi Äänislinnassa koulutoimiston päällikkönä. Siinä ominaisuudessa hän tahtoi kaikin voimin palvella oman heimonsa kasvavaa nuorisoa. Tehden usein tutustumis- ja tarkastusmatkoja eri puolille maakuntaa hän toimi yhdistävänä sitenä Sotilashallinnon työntekijäin kesken. Hänen kynästään lähti aikanaan »Ehdotus Itä-Karjalan koululaitoksen väliaikaisesta järjestämisestä». Siinä esitettyjen suuntaviivojen mukaan suomalaiset opettajat levittivät valistusta siellä Karjalan kaukaisilla saloilla.

Vilho Timoselle oli suotu se lahja, että sai edustaa heimonsa parhaita ominaisuuksia. Hän oli aloitekykyinen, tarkkasilmäinen ja tunnollinen. Työtoverina ja esimiehenä hän oli rehti ja avoin. Hänessä Karjalan heimo menetti yhden jaloimmista miehistään.

Vaikka Vilho Timonen ei saanutkaan nähdä kauneimman

unelmansa toteutumista, hän sai kuitenkin elämäntehtävälleen palvella heimoansa ja olla sille uskollinen kuolemaan asti.

Hänen muistonsa elää.

Urpo Syrjä

Vilho Timosta muistellen Voitto S e t ä l ä kertoo:

»Olimme, Vilho Timonen ja minä, ruotukavereita sanan täydessä merkityksessä kesällä 1930 Viipurin Rykmentin aliupseerikoulussa — marssimme jopa rinnakkain. Ja marskiriviväestön tuli laulaa kovasti, komiasti ja puhtaasti. Näin vaativat koulun v.t. johtaja, kapteeni Kilpeläinen ja ennen kaikkea kouluttaja, kokelas Härkönen.

Vilho Timonen oli myös laulumies, kykkäystä saanut ja iässä varttunut valmis kansakoulunopettaja. Minä olin »siivilikarkuri», vapaaehtoinen, koulunpenkiltä vasta noussut nuorimies. »Älä sie laula, ei siulla ole ääntä», sanoi Vilho minulle. »Toista sie vain tätä: humppa, humppa, humppa..., myö toiset laulamme.» (Oli sentään muitakin humppaajia kuin minä.)

Komealta kuulemma marssilaulumme kaikuivat, niin ainakin haminalaiset vakuuttivat. Sopiipa itse kokeilla humppan tehovaikutusta, ellei muutoin usko. Näin me kämpässä harjoittelimme. Tarvitaan viisi miestä. Kaksi hyvä-äänistä laulaa, kaksi humppaa, viides kuuntelee ja arvostelee. Lauletaan »Viisipä meitä oli laulajapoikaa...» ja onpa komeata kuunneltavaa.»

Pekka Ahonen

Pekka A h o n e n kuoli Joutsenossa joulukuussa. Hautaus tapahtui 11. 12. 76. Pekka syntyi Tunkualla maanviljelijän poikana. Syvän kansallisen herätyksen hän sai Vienan viimeisen kansannousun aikaan 1921—22. Pennittömänä heimopakolaisena hän pyrki opinteille ja sai parin vuoden ajan opiskella Oriveden kansanopistossa ja kansankorkeakoulussa. Lisäksi hän suoritti työn ohessa kirjallisesti saha-teollisuuskoulun kurssin. Hän oli puutavaramies »metsästä laivaan asti» ja hänestä tuli »työnjohtaja Jumalan armosta». Pekka on ollut 23 vuotta valtion omistamassa Veitsiluoto Oy:ssä ja v. 1946 jälkeen eläkeikänsä saakka Hackman Oy:ssä Joutsenossa laivauksen valvojana ja sahatavaran lajiteltun ylivalvojana.

Veitsiluoto oli 1920- ja 1930-luvulla melkoinen karjalaiskeskus. Sieltä löysivät Vienasta ja Aunuksesta heimopakolaisina maahamme saapuneet evakot pysyvän työpaikan. Veitsiluodon sen aikainen Karjala-kerho oli eräs vilkkaimmista. Pekka osallistui kerhon toimintaan monella tavalla ja muun ohella toimi myös kerhon puheenjohtajana. Hän edusti karjalaisuutta merkittävällä tavalla. Tunkualaisten koontumisiin hän oli aina varma tulija.

Pekka on kirjoittanut (1975) Kemin Kotiseutu- ja Museoyhdistyksen julkaisuun XV (Jotuliin) kaksi tosipohjaista kuvausta. »Karjalaisten osuus Kemin kaupungin kehitykseen» kirjoituksen olemme julkaisseet heimolehdessämme 5—6/1976. Se kuvaa Karjalan heimopakolaisten panosta Kemin kehitykseen. Toinen kuvaus »Työnjohtajana Jumalan armosta» on omaelämäkerrallinen ja kuvaa armotonta taistelua 1920-luvulla heimopakolaisnuoren opintiellä ja leipätyössä. Julkaisemme sen ensitilassa.

Eläkevuotensa Pekka on viettänyt onnellisesti. Näin kirjoitti Taimi-rouva.

Aleksandra Lappalainen o.s. Marttinen

Opettaja Aleksandra (Sanni) Lappalainen o.s. Marttinen kuoli 21. 12. 1976 Kajaanissa. Karjalaisittain sanottuna Matin Santra oli syntynyt Vuokkiniemen Kivijärven kylässä lokakuun 6. p:nä 1896 ja hän oli vanhin Suomessa elävistä kivijärveläisistä.

Matin Santra polveutui Kivijärven Marttisen suvusta ja hän oli syntynyt ns. vanhassa Malahvien talossa. Hän valmistui opettajaksi Sortavalan seminaarista 1921 ja toimi sen jälkeen Hiitolassa, Kirvussa sekä sittemmin vuodesta 1926 eläkkeelle siirtymiseensä saakka Vuolijoen Vuottolahdessa.

Hänet siunattiin haudan lepoon Kajaanissa.

Agronomi, fil. maisteri Lauri Olavi S a l o h e i m o kuoli 7. 12. Tohmajärvellä. Hän oli syntynyt 25. 3. 1894 Ilomantsissa. Tultuaan ylioppilaaksi Sortavalan lyseosta Saloheimo suoritti 1916 filosofian kandidaatin tutkinnon ja seuraavana vuonna agronomin tutkinnon. Valmistuttuaan hän harjoitti aluksi maanviljelijän ammattia Impilahden Hunttilan kylässä. Sieltä Saloheimo muutti pariaksi vuodeksi Pohjois-Karjalan maanviljelysseuran sihteeriksi ja edelleen Ilomantsin maamieskoulun johtajaksi.

Varsinaisen elämäntehtävänsä Saloheimo teki Karjalan suoviljelysaseman johtajana. Tätä työtä hän hoiti uraaurtaen yhtäjaksoisesti vuodesta 1921 aina vuoteen 1959 saakka. Tänä aikana hän osallistui myös erilaisiin luottamustehtäviin toimien mm. Tohmajärven kunnanvaltuuston jäsenenä ja puheenjohtajana, kirkkovaltuuston jäsenenä sekä kirkolliskokouksen jäsenenä ja laajennetun piispainkokouksen jäsenenä. Saloheimon muista lukuisista luottamustehtävistä mainittakoon mm. Runonlaulajan Pirtti -säätien puheenjohtajuus.

Maria S h e m e i k k a o.s. Savinainen kuoli Ilomantsissa 18. 12. 76. Hän oli syntynyt Tuupovaarassa 29. 3. 1896. Hänet haudattiin Pörsämön runonlaulajakalmistoon, jossa leppää suvun kuuluu runonlaulaja Pedri Shemeikka.

Juuassa kuoli 2. 12. kauppias Juho K a r h u n e n. Hän oli syntynyt 7. 1. 1891 Vienan Kontokissa, jossa hänen isänsä ja setänsä harjoittivat kiertävää kauppaa, joka Karhuselle jäi ikäänkuin perinnöksi. Siirryttyään Juuan Ahmovaaraan hän ryhtyi siellä harjoittamaan kiertävän kauppiaan ammattia Juuan, Pielisjärven ja Polvijärven, Enon ja Kontiolahden pitäjien alueella. Aiemmin Karhunen oli kauppiana myös Turun puolessa. Kaikkiaan Karhunen toimi ns. laukku-kauppiana viisi vuosikymmentä.

Kauppias Onni L u k i n kuoli joulupäivänä Ilomantsissa. Hän oli syntynyt 3. 6. 1899 Repolassa ja toimi kauppiana Ilomantsissa vuodesta 1928 lähtien. Nuorempana hän oli mukana useissa yhteiskunnan ja järjestöjen luottamustehtävissä. Kun v. 1918 Repolan kunta erosi Venäjältä ja liittyi vapaaehtoisesti Suomeen, Onni Lukin toimi Repolan kunnallistehtävissä aina vuoteen 1921, jolloin Repola luovutettiin NL:lle. Monen muun tavoin Onni Lukin siirtyi tuolloin Suomeen.

Varvara K a r m i l a (ent. Kusmin) kuoli Lohjalla 4. 5. 76. Hän oli syntynyt Suomenselällä 16. 12. 1898. Hän aloitti liikeuransa isänsä apulaisena nuorena tyttönä, teki kaksi opintomatkaa tsaarinaikaiseen Pietariin ja sieltä Kuolan niemimaalle vanhempiensa synnyinseudulle. Perhe muutti Lohjalle v. 1914. Isän kuoltua hän otti liikehoidon omiin käsiinsä ja hoiti sitä aina 70 ikävuoteen asti.

Varvara uhrasi aikaansa myös yhdistystoiminnalle. Hän kuului Lohjan liikemiesyhdistykseen perustamisesta saakka, samoin Lotta-Svärd paikallisosastoon koko ajan. Sodan aikana hän lottana osallistui monenlaiseen toimintaan. Monet ovat lottapuvut, jotka hän valmisti lottasisarilleen. Myös laulukoro toimintaan hän otti aktiivisesti osaa. Hän kuului Lohjan luterilaiseen kirkkokuoroon ja Tyyne Läntisen sekkokuoroon. Karjalan Heimo -lehti on tullut kotiin niin kauan kuin Maria-sisar muistaa.

Varvara Karmila

MEITÄ suomalaisia on nyt 4.732.500 henkeä eli yli 12.000 enemmän kuin viime vuoden alussa vaikka Suomesta muutti muille maille vierahille marraskuun loppuun mennessä 14.600, kaikki länteen ja sieltä vastaavasti palasi kotimaahan 6.100.